

Bidstond: Gebed van de knecht van Abraham (Gen.24:10-27)

We kijken met elkaar naar een wonderlijke geschiedenis. Vandaag de dag is het in onze westerse wereld onvoorstelbaar, dat een ander je huwelijkspartner zou uitzoeken. In de oosterse wereld is dat minder vreemd. Ook tegenwoordig komt het wel voor dat dochters, soms al op zeer jonge leeftijd, worden uitgehuwelijkt en dat ouders een huwelijk tussen hun kinderen arrangeren. Maar dat een vader zijn knecht de opdracht geeft een vrouw voor zijn zoon van 40 jaar te gaan zoeken, is voor ons moeilijk voor te stellen. Toch is dat wat hier gebeurt. Abraham roept de oudste knecht bij zich. Waarschijnlijk is het beter hier 'de hooggeplaatste knecht' te lezen. Velen denken hier aan Eliëzer. In hoofdstuk 15:2 komen we zijn naam tegen. Toen, in hoofdstuk 15, was Abraham nog kinderloos en klaagt hij bij de HEER dat, mocht hij kinderloos sterven, Eliëzer alles zal erven. Nu is het inmiddels minstens 40 jaar later. Of Eliëzer dezelfde persoon is als deze hooggeplaatste knecht is niet met zekerheid te zeggen. Als Eliëzer 40 jaar geleden het hoofd van de huishouding van Abraham is, is het niet uitgesloten dat dit nu inmiddels iemand anders is. De knecht moet van Abraham zweren dat hij voor Izaäk geen vrouw uit de Kanaänieten zal zoeken. Volgens onze tekst moet de knecht bij het zweren de hand onder Abrahams heup leggen. Dat is een nette manier om te zeggen dat hij z'n hand op Abrahams geslachtsdeel moet leggen, als herinnering aan de besnijdenis, het teken van Gods verbond met Abraham. Zo'n zelfde manier van zweren komen we later ook tegen bij het sterfbed van Jakob (47:29). Hij laat Jozef zweren dat hij niet in Egypte wordt begraven, maar in het graf van zijn vader Abraham in Makpela.

Er wordt hier geen reden genoemd, waarom Abraham wil voorkomen dat Izaäk met een Kanaänitische vrouw trouwt, maar we mogen aannemen dat dit te maken heeft met de afgoderij van de Kanaänieten. Als later Esau, de zoon van Izaäk en Rebekka, zich vrouwen uit de Kanaänieten neemt, lezen we dat zijn moeder Rebekka hiervan walgt (27:46 e.v.), ze zijn haar een doorn in het oog. Abraham wil dus dat zijn aanstaande schoondochter uit zijn eigen familie komt, hoewel ook daar wel afgoden gediend werden. Dat blijkt wel als later Labans dochter Rachel een terafim of een afgodsbeeld steelt uit het huis van haar vader.

Als Abraham zijn knecht op pad stuurt is hij overtuigd van Gods leiding. *“De Here, de God des hemels, die mij genomen heeft uit mijns vaders huis en uit het land mijner*

maagschap zal zijn engel voor uw aangezicht zenden, en gij zult vandaar voor mijn zoon een vrouw nemen” (vs7). Op zich is dat wel bijzonder: Abraham neemt zelf het initiatief, je zou zeggen, het is zijn eigen plan. Maar toch vertrouwt hij er op dat God dit zal zegenen. Dat kan blijkbaar samen op gaan. Gods leiding sluit je eigen verantwoordelijkheid en eigen initiatief niet uit. Izaäk krijgt geen vrouw in zijn schoot geworpen. Zijn vader Abraham zet zelf een eerste stap, maar dat dit toch Gods leiding is, blijkt wel uit het vervolg. Want de knecht gaat op weg naar Haran, de stad van Nachor. En daar bij een waterput aangekomen, bidt hij dat gebed wat we zojuist hebben gelezen. Wat opvalt is, hoe de knecht God aanspreekt. “HERE, God van mijn heer Abraham” (12). Hier uit blijkt duidelijk dat de slaven deel hebben aan de godsdienst van hun meester. Dat zien we bijvoorbeeld ook terug in de besnijdenis. Iedere slaaf die gekocht werd, moest besneden worden. En bij de inzet van het Passcha in Ex. 12 lezen we dat de besneden slaven mochten deelnemen aan het Passcha. Van het hele huishouden wordt verwacht dat ze de God van hun heer dienen. Vandaar dat deze knecht God aansprak als ‘God van mijn heer Abraham’. De knecht vraagt een goddelijke aanwijzing en stelt voor dat het meisje dat hij aanspreekt, meer zal doen dan hij vraagt. Dat ze niet alleen hem te drinken geeft, maar ook de kamelen. Dit zou niet alleen een teken zijn, maar ook blijk geven van hulpvaardigheid en vriendelijkheid. Nu is het van kamelen bekend dat zij na een woestijntocht in staat zijn in korte tijd 90 liter water te drinken. Of ze zoveel hebben gedronken is onwaarschijnlijk, maar Rebekka zal toch gauw een keer of tien/twintig met een volle kruik heen en weer hebben gelopen voor de kamelen. Zodoende had de knecht rustig de tijd de jonge vrouw te observeren. Hij zal zich wel afgevraagd hebben, of God inderdaad zo snel al zijn gebeden verhoord heeft. Toen de knecht naar Rebekka’s afkomst vroeg, bleek dat ze inderdaad een familielid van Abraham was. Het wonder van Gods leiding wordt kenbaar, Rebekka vertelt dat ze een dochter is van Betuël en een kleindochter van Nachor.

Nu de knecht zo duidelijk Gods leiding ervaren heeft, vergeet hij niet te danken. Hij doet dit in het openbaar en knielt neer. In de wereld van die tijd, was dat blijkbaar niet vreemd. Het is typerend voor onze tijd, dat men hen godsdienstige leven wil beperken tot de privé sfeer. Best dat je in je persoonlijke leven met God leeft, maar in de politiek en op de scholen moeten we vooral neutraal zijn. Alsof neutraliteit bestaat. Hoe zei Jezus dat ook al weer: “*Wie niet voor Mij is, is tegen Mij*”. Voor de

dankzegging van de knecht bij de bron was geen heiligdom of afgodsbeeld nodig. God werd immers in vs. 3 de God des hemels en der aarde genoemd. Die God is alomtegenwoordig. De knecht prijst God om zijn goedheid en trouw. Nadat de knecht Rebekka een gouden neusring en twee armbanden had geschonken snelde zij naar het huis van haar moeder. De knecht werd gastvrij ontvangen. Alhoewel, er wordt wel nadrukkelijk bij gezegd dat Laban, de broer van Rebekka, de knecht ging uitnodigen toen hij de ring en de armbanden zag. Hier wordt al duidelijk hoe Laban is. Jakob de zoon van Rebekka en Izaäk heeft het later geweten. De bedrieger Jakob kreeg een bedrieger als schoonvader.

Toen de knecht van Abraham eten werd voorgezet weigerde hij te eten voordat hij het doel van komst had uitgelegd. Hij vertelde hoe hij de opdracht had gekregen een vrouw te zoeken voor Izaäk, de zoon van Abraham. En ook hoe God zijn gebeden had verhoord. Zowel Laban, als Betuël erkenden hierin de leiding van God en stonden toe dat Rebekka de vrouw werd van Izaäk. Dit is de eerste keer dat Betuël genoemd wordt in deze geschiedenis (vs. 50). Sommigen menen, en dat is niet uitgesloten, dat Betuël al gestorven is en dat hier vertaald moet worden 'Laban de zoon van Betuël'. In vs. 28 staat namelijk dat de gebeurtenissen zich afspelen in het huis van de moeder van Rebekka, i.p.v. haar vaders huis. En ook lezen we in vs. 53 dat de geschenken worden gegeven aan Laban en aan Rebekka's moeder. Haar vader is niet in beeld. Ook is het mogelijk dat Betuël al zeer oud is en niet meer echt mee doet met de discussie. Vandaar dat Laban nogal een duidelijke rol speelt in deze geschiedenis.

Zo werd Rebekka de vrouw van Izaäk. In het laatste vers van hoofdstuk 24 lezen we dat zij eerst de vrouw werd van Izaäk en daarna pas kreeg hij haar lief. Ook dat is weer een andere volgorde dan wij kennen. In onze westerse wereld trouwen we met de vrouw die we liefhebben in plaats van dat we de vrouw pas gaan liefhebben nadat we met haar getrouwd zijn.

In deze mooie geschiedenis komen we op een bijzondere manier Gods leiding tegen. God die het gebed verhoort van de knecht van Abraham, nadat hij nadrukkelijk om een teken gebeden had. Dit specifiek vragen om een teken komen we slechts een aantal malen tegen in de bijbel. Voor zover ik weet alleen in het Oude Testament. Dat maakt dat ik altijd terughoudend ben bij het vragen om een teken. Zeker als wij

God gaan voorschrijven h e Hij zijn wil moet tonen. Wij leven nu in een andere tijd. Wij hebben Gods voltooide woord om Gods wil te kennen. Bovendien heeft God zijn Geest uitgestort om ons de weg te wijzen in het leven. En die Geest heb ik niet alleen gekregen, iedere gelovige mag leven onder de leiding van de Heilige Geest. En zodoende mogen gelovigen elkaar ook helpen om de wil van de Heer te verstaan. Deze bakens Gods Woord, de Heilige Geest, de adviezen van broeders en zusters en de omstandigheden in ons leven, mogen ons de weg wijzen. En om die leiding mogen we bidden. We mogen bidden dat God ons de weg wijst, persoonlijk en als gemeente, en dat onze dankzeggingen en gebeden in overeenstemming mogen zijn met Gods plan.

Amen